

אני שמחה להציג את הגיליון הרביעי של כתב העת *הגירה*, היוצא לאור בשיתוף פעולה בין **המרכז האקדמי רופין לבין הסקציה דמוגרפיה והגירה של האגודה הסוציולוגית הישראלית**. גיליון זה, עבורו שימשתי כעורכת אורחת, הנו אסופה של הרצאות ומאמרים שהוצגו בכנס ההגירה הבינלאומי שהתקיים במרכז האקדמי רופין במשך יומיים במאי 2014. הכנס, שהתקיים בשפה האנגלית, עסק במגמות ההגירה בעולם ב-25 השנה האחרונות מאז נפילת חומת ברלין. בכנס הציגו חוקרים ממדינות שונות בעולם לצד חוקרים ישראלים סוגיות שונות הקשורות להגירה ולשילוב מהגרים ב-25 השנה האחרונות. בעקבות "קול קורא" לשליחת מאמרים לכתב העת אותו פרסמנו לאחר הכנס התקבלו לשולחן המערכת מאמרים רבים. לאחר מיון ראשוני הוחלט לפרסם רק מאמרים שהוצגו בכנס. למאמרים בוצע תהליך שיפוט קפדני על ידי שני קוראים אנונימיים, כמתחייב מכתב עת מדעי. בסיום תהליך זה התקבלו לפרסום תשעה מאמרים, מתוכם שניים בשפה העברית והיתר באנגלית. מתוך תשעת המאמרים בגיליון מיוחד זה שלושה מאמרים מכווני מדיניות בעוד ששת המאמרים הנוספים מבוססי מחקר אקדמי.

את הגיליון הרביעי פותחים שלושה מאמרים מכווני מדיניות. המאמר הראשון, **הסתכלות אחורה על מגמות הגירה ב-25 השנה האחרונות**, נכתב על ידי **הוורד דנקן**, מאוניברסיטת קרלטון באוטווה, בקנדה. דנקן משמש גם כראש פרוייקט המטרופוליס הבינלאומי, פרוייקט המקדם מדיניות ומחקר בתחום ההגירה בעולם. במאמרו סוקר דנקן את המגמות הבולטות בהגירה ב-25 השנה האחרונות מתוך ראייה מכוונת מדיניות בנוגע לניהול הגירה, השתלבות מהגרים והשפעות של הגירה על מדינות משלחות ומקבלות. במאמר מתוארים השינויים הרבים המתחוללים בעולם בהקשר להגירה ואשר באים לידי ביטוי בהתגברות תופעת ההגירה ובצמיחתן של פרדיגמות חדשות בנוגע לשילוב ולתהליכי התאזרחות. המאמר השני בגיליון, **מגמות מדיניות בהגירה- מדוע הגירה צריכה להיות מרכזית במדיניות ציבורית?**, נכתב על ידי ריצ'רד לוויס מאוניברסיטת וריג'י בבלגיה. לוויס שימש בעברו כראש יחידת ההגירה והפליטות בנציבות האירופית (European Commission) ובמאמר נעזר בניסיונו הרב בנציבות על מנת לנתח את מגמות ההגירה העכשוויות באירופה. טענתו המרכזית היא שלאורך שנים הייתה נטייה מוטעית להתייחס לתופעת ההגירה כתופעה נקודתית וייחודית. ההיסטוריה מלמדת כי יש להגירה השפעה רב תחומית ויש לנתח אותה לאור אירועים פוליטיים ובהקשר אנושי רחב יותר. במאמר מוצגות המגמות הבולטות בהגירה בהקשר האירופאי

ובבחנת הטענה האם ניתן לנהל הגירה. המאמר השלישי, המכוון אף הוא לסוגיות מדיניות, מופיע תחת הכותרת **ההגירה העכשווית: בין זכויות אדם, חופש תנועה וזכות השיבה**. המאמר נכתב על ידי **ג'ק עמר** מאוניברסיטת פריס-דופין בצרפת. במאמר מנתח המחבר את ההגירה העכשווית בעולם לאור דפוסי הגירה בעשורים האחרונים. המאמר סוקר ומנתח את המושגים זכויות אדם, חופש התנועה וזכות השיבה. מושגים אלו מאתגרים את האיוון שבין זכות המדינה וזכות הפרט. במאמר מודגמים מושגים אלו במדינות שונות, תוך חידוד ההשלכות למדיניות הגירה.

ששת המאמרים הבאים בגיליון הנם מאמרים המבוססים על מחקרים אקדמיים ואשר ממציאים הוצגו בכנס הבינלאומי. שני המאמרים הראשונים הנם מאמרים בעברית של חוקרות ישראליות ועוסקים במהגרים לישראל מארצות המערב. המאמר של **קארין אמית ושירלי בר-לב** מהמרכז האקדמי רופין עוסק ב**כינונה של זהות טרנס-לאומית בקרב עולים מצרפת המועסקים בחברות דוברות צרפתית בישראל**. המחקר בוחן, באמצעות שילוב שיטות איכותניות וכמותיות, את ההשלכות שיש לדפוס תעסוקתי זה על תחושת הזהות וההשתייכות של העולים מצרפת לחברה הישראלית. המחקר מציג את הזהות התרבותית הפרטיקולרית שפיתחו עולי צרפת, זהות המשלבת בין זהות פרנקופונית-צרפתית וזהות דתית-יהודית. המאמר הבא בגיליון הוא של **סבטלנה צ'אצ'אשווילי-בולוטין** מהמרכז האקדמי רופין ושל **סבינה ליסיציה** מאוניברסיטת אריאל וכותרתו **גישת אסימילציה סגמנטית דתית: הישגים לימודיים של מהגרי המערב במערכת החינוך הישראלית**. מאמר זה בוחן, באמצעות נתוני משרד החינוך, את שיעורי הזכאות לתעודת בגרות בקרב שלוש קבוצות של מהגרים בני הדור הראשון והשני מארצות המערב: דוברי אנגלית, דוברי ספרדית ודוברי צרפתית. ממציא המחקר מצביעים על הבדלים בין הקבוצות ומוסברים על ידי דפוסי השתלבות התואמים את גישת האסימילציה הסגמנטית.

המאמרים הבאים בגיליון הנם מאמרים באנגלית. המאמר הראשון הוא פרי של שתוף פעולה בין **הני זובידה** ממכללת עמק יזרעאל ו**רובין הרפר** ממכללת יורק בארה"ב. המאמר עוסק במקרה הישראלי וכותרתו **"מגנט הכסף" - (חוסר)מוביליות והגירה זמנית מאסיה של מהגרי עבודה בישראל**. מאמר זה מתמקד בפרקטיקות של העברת כספים על ידי מהגרי עבודה לארצות מוצאם ובוחן את ההשלכות של פרקטיקות אלו על המוביליות הכלכלית שלהם. המחקר, המתבסס על ראיונות עם מהגרי עבודה אסיאתיים בישראל, מצביע כי בעוד העברת הכספים מהווה דרך לביטוי טרנסלאומיות המהגרים עצמם נותרים לא

מובילים. המאמר של **מריסה רדיש** מאוניברסיטת אמסטרדם בהולנד מופיע תחת הכותרת **הגירה מצפון לדרום: ההשפעה של הגירה בינלאומית במחוז צ'אפלה במקסיקו**. המאמר סוקר את השינויים הסוציו-תרבותיים שחלו במחוז צ'אפלה במקסיקו כתוצאה מהגירה בינלאומית של מהגרים מארצות הברית ומקנדה אליה. המאמר המתבסס על ראיונות עם גורמים שונים במחוז מציג את התפיסות החיוביות והשליליות כלפי המהגרים המגיעים ממדינות הצפון למחוז המסורתי יותר במקסיקו. המאמר הבא הנו של **רוברטה מדה-וינדישר** מהמכון האירופאי לזכויות מיעוטים באיטליה. במאמר שכותרתו **הגירה וניהול שונות בחברות חצויות: המקרה של האוטונומיה במחוז בולזנו\דרום טירול**, נבחנים יחסי הגומלין בין קהילות אתניות מסורתיות "ישנות" לקהילות אתניות שמקורן במהגרים ונתפסות כקהילות "חדשות" במחוז האוטונומי בולזנו\דרום טירול באיטליה. דרך ניתוח המקרה של המחוז, נבדקת המדיניות כלפי הקבוצות האתניות השונות והשלכותיה המשפטיות, במסגרת השיח המורכב בין המחוז האוטונומי לבין הממשל המרכזי באיטליה. חותם את הגיליון מאמר של **אושה ג'אורד ופרנזה צ'אז** מאוניברסיטת ריירסון בקנדה. המאמר שכותרתו **למידה מתוך הצלחה: הודים-קנדיים ודרכים לשיפור המצב הכלכלי**, מציג שילוב מעניין בין תיאוריה לפרקטיקה. המאמר מפרט ממצאים מתוך דיוני שולחן עגול בכנס ייחודי בן יומיים שהתמקד בשילוב הכלכלי של מהגרים הודים בקנדה. בכנס השתתפו אנשי אקדמיה, אנשים העובדים בתחום, יזמים ואנשי מקצוע הודים-קנדיים אחרים כדי לדון בסוגיות הקשורות בשילוב כלכלי מוצלח של הודים בקנדה. המאמר מנתח את המסרים העיקריים שעלו מהדיונים לאור תיאוריות רלוונטיות ומדגיש את הגורמים האישיים והמבניים שמסייעים לשילוב כלכלי ולהפחתת מחסומים מערכתיים על מנת ליצור מערכות תמיכה עבור קהילת מהגרים זו.

המאמרים הכלולים בגיליון זה עברו שיפוט קפדני של קוראים מומחים, במגמה לשמור על רמתו האקדמית הגבוהה של כתב העת *הגירה*. אני מבקשת להודות לעורכים הקבועים של כתב העת, פרופ' סרג'ו דלה-פרגולה ופרופ' רחל שרעבי, על הלווי המקצועי והצמוד. כמו כן, חשוב להודות לקוראים המקצועיים שנענו לפנייתנו ותרמו בהערותיהם המשמעותיות לאיכותו המדעית של כתב העת. תודה עמוקה לדורון דגני ולאלכס סטוטלנד, רכזי המערכת של כתב העת וקהילת הגירה ודמוגרפיה בעבר ובהווה, על השקעתם הרבה.

ד"ר קארין אמית

עורכת אורחת